

Johannes van den Akker

'Het Kleiklooster is daar, in die flat', wijst Johannes van den Akker. In Kleiburg, midden in Amsterdam-Zuidoost, is een groep mensen een leef- en geloofsgemeenschap begonnen. Een stadstuin en een bierbrouwerij zijn onderdeel van het geheel. Het klooster kan hierdoor financieel zelfvoorzienend worden. Maar evenzeer belangrijk: door deze sociale ondernemingen bouwen ze aan relaties in de wijk.

Bier brouwen in Amsterdam-Zuidoost

Door Gea Gort

Een aantal echtparen en alleenstaanden vanuit diverse kerkelijke achtergronden hebben een klooster anno 21^e eeuw gerealiseerd. Voor dat doel zijn acht kluswoningen aangekocht in de flat Kleiburg, als een T-vorm midden in het flatgebouw, op de begane grond, eerste en tweede verdieping. Op de begane grond is de ingang naar de kapel, daarboven een buurtkamer, gastverblijven en woningen. Vanuit de christelijke spiritualiteit willen de bewoners er zijn voor de buurt. 'We willen gastvrij zijn, maar niet alleen burenhulp; we willen ook het horizontale met het verticale verbinden', vertelt Johannes.

Hoe zijn we kerk?

De link leggen tussen zondag en maandag; dat is de zoektocht die leidde tot het klooster, de bierbrouwerij en de stadstuin. De groep is verbonden aan de innovatieve kerkplanting-beweging, maar de groep in Zuidoost wilde geen nieuwe kerk beginnen. Dit stadsdeel telt immers al 130 kerken. Maar er waren meer redenen. Johannes: 'In de kerk beleven we het geloof cognitief;

we praten over zaken als barmhartigheid, gerechtigheid en gastvrijheid, maar het blijft vaak in ons hoofd, bij denken en praten. Deze begrippen willen we concreet en relevant maken door een omgeving te creëren waar het als vanzelf gebeurt. Vanuit onze gemeenschap nemen we de tijd voor relaties, we willen eenzame mensen in de ogen kijken. Zo wil ik ook dat het voor mijn kinderen normaal is dat er mensen mee-eten die ze niet kennen. Om ze te laten zien en ervaren wat geloof voor ons betekent. Een gastvrije plek creëren betekent ook 24/7 beschikbaar zijn. Voor een individu of een enkel gezin is dat niet haalbaar, maar als groep kan dat wel. Als groep kun je elkaar in die visie scherpen, aanmoedigen en vasthouden.'

Bewust werken aan een netwerk van relaties in de wijk, is een onderdeel van de visie. Dus als groep aan betekenisvolle relaties bouwen, plus bekenden van bekenden met elkaar verbinden. Johannes: 'Een buurvrouw belt me soms. Ik heb nog nooit met haar over geloof gesproken, maar onlangs zei ze "Ik bel je omdat ik

De brouwerij met een glas-in-lood-verbeelding van Christus, als verwijzing naar het klooster. Eronder ligt een Bijbel en staat een kaars, als uitnodiging aan bezoekers om een moment van stilte en gebed te nemen.

contact met de lieve Heer nodig heb". Ze is eenzaam en kent bijna niemand. Mensen als zij willen we weer in contact brengen met anderen in de wijk.' Door middel van relaties wil het Kleiklooster bijdragen aan de leefbaarheid in de wijk. Het idee voor sociale ondernemingen, zoals een bierbrouwerij en een stadstuin, sluit hierop aan.

Kloosterbier

Het eerste flesje Kleibier opende nieuwe deuren. Dat flesje was een hobbybrouwsel en werd in het gemeentehuis aangeboden aan een stadsdeelbestuurder, wat veel contacten en media-aandacht opleverde. 'De lokale overheid omarmt ons initiatief, want ze wil Zuidoost positief op de kaart zetten; als het ware een stukje Berlijn naar dit stadsdeel brengen. Wij passen in dat plaatje.'

De bierbrouwerij startte oktober 2016. De brouwerij huurde eerst capaciteit bij andere brouwerijen, maar heeft sinds voorjaar 2017 een eigen proeflokaal met ketels van ruim tweeduizend liter. Het eerste jaar produceerden ze vijftigduizend liter bier, de komende jaren is het plan om honderdduizend liter per jaar te produceren. 'Ons businessplan is gebaseerd op sociaal ondernemerschap', vertelt Johannes. 'We schatten in dat het bedrijf over een aantal jaren werk kan bieden aan een tiental mensen, waaronder ook zogenaamde "drop-outs".'

Het Kleiklooster is grootaandeelhouder van de brouwerij. Zo willen ze financieel onafhankelijk worden en op termijn de woningen terugkopen van de Protestantse Diaconie Amsterdam die financieel in het Kleiklooster heeft geïnvesteerd. 'We moeten niet van subsidie afhankelijk zijn, want dat maakt lui', vindt Johannes. 'Je houdt het stuur ook beter in handen als je zelf investeert, hard werkt en erin gelooft.'

Kloostertuin

Naast de brouwerij ziet het Kleiklooster veel mogelijkheden om een stadstuin te ontwikkelen. De gemeente heeft hen het gebruik van een stuk grond toegezegd, zo groot als een half voetbalveld. 'Voor de brouwerij kunnen we er hop verbouwen, maar ook groenten die we in een kleinschalige markthal hier in de buurt kunnen verkopen.' In de nabije toekomst komt er over een afstand van twee kilometer een dak op de snelweg naast de flat Kleiburg. De bestemmingsplannen zijn onder meer een park en stadstuin. Daar ziet Johannes meer toekomstmogelijkheden. 'Naast verdienmodellen biedt een stadstuin mogelijkheden voor buurtparticipatie. We hebben contacten met scholen, buurthuizen en welzijnsclubs; de tuin biedt programma's voor hun mensen.'

Johannes heeft een adviesbureau dat sociale ondernemingen helpt opstarten. Hij studeerde theologie, maar 'rommelt liever in de marge van de kerk' en vindt de dienst op zondag minder belangrijk: 'Als je het over missie hebt, dan wil ik passief zijn in het overtuigen, maar actief in relaties. Laten we met een relevant verhaal komen en daarmee de boer opgaan. Laat je idee her en der vallen; praat erover. Dat doe ik hier ook en het wordt breed opgepakt. Hierdoor moet ik onze visie in verschillende contexten uitleggen. Dat scherpt me en maakt mijn verhaal ook sterker dan wanneer ik geloven alleen in de christelijke context beleef. Het is daarom mijn overtuiging dat we als christenen veel actiever aan de maatschappij deel moeten nemen. Ik zou zeggen: durf te dromen. Ga aan de slag met je idee!'

<http://kleiklooster.nl>

<http://brouwerijkleiburg.nl/over-ons/>

Business as Mission

Gea Gort, auteur van twee boeken over Business as Mission: 'Ik wil mijn lezers inspireren om met God, met een missie, midden in de samenleving te staan. Zoals Johannes: op een natuurlijke en ontspannen manier, binnen je woon- en werkomgeving. Ik vond het enorm inspirerend en bemoedigend om te horen hoe ondernemers en kerkplanters, maar ook kerkdenominaties en zendingsorganisaties met het Business as Mission-concept aan de slag gaan. In de westerse wereld, maar ook in ontwikkelingslanden. Die verhalen wil ik graag doorgeven.'

Gea hoorde over de Business as Mission-beweging door haar studie en betrokkenheid bij de internationale en innovatieve Bijbelschool Bakke Graduate University (www.BGU.edu). Voor het Nederlandstalige boek BAM! onderzocht Gea hoe wij in ons werelddeel hiermee bezig zijn. Naast bijbelse onderbouwing en toelichting op het concept telt het boek vijftien verhalen.

Voor de Engelstalige versie heeft ze dertig mensen vanuit de hele wereld geïnterviewd. Tussen de verhalen door legt ze uit waarom BAM een uiting is van een bredere verschuiving in het denken over werk, missie en hulpverlening.

BAM! (Nederlandstalig), € 16,95,
Uitgever Gea Gort Urban Mission
BAM Global Movement; Concept & Stories (Engelstalig), € 20,95,
Uitgever Hendrickson Publisher (VS)
www.geagort.nl

